

Formidlingsstrategi for Museum Lolland-Falster

September 2012

Indledning

Museum Lolland-Falster er Guldborgsund og Lolland Kommuner statsanerkendte kulturhistoriske museum med formidlingsforpligtelse i henhold til Museumsloven.

Museet er desuden hjemsted for den fælles museale webportal Åbne Samlinger¹ www.aabne-samlinger.dk

Museum Lolland-Falsters formidling er omfattet af museets vedtægter og den lovgivning, der findes i Museumsloven 2001². Formidlingen bygger på museets forskning og sammenbinder institutionens øvrige opgaver: indsamling, registrering, bevaring og forvaltning af kulturarvsinteresser.

Museum Lolland-Falsters formidling følger anbefalingerne i Kulturministeriets udredning om museumsformidling fra 2006³ og anbefalingerne i Kulturstyrelsens undersøgelse af museernes webbrugere fra 2010⁴. Museum Lolland-Falsters formidling målrettet mod mindre og større børn tager afsæt i Børnekulturens årlige indsatsområder⁵

Museum Lolland-Falster har fire permanente udstillingssteder: Pederstrup på Vestlolland, Frilandsmuseet og Stiftsmuseet i Maribo samt Czarens Hus bygningskomplekset i Nykøbing F. Dertil kommer det lokalhistoriske arkiv i Frisegade 45.

Museum Lolland-Falsters formidlingsvirksomhed

Museum Lolland-Falster bygger igennem sin formidling - i overført betydning - bro **i nutiden fra fortiden til fremtiden**. Museets formidlingsstab har spidskompetencer inden for kulturlandskabsformidling, webformidling og traditionel museumsformidling. Museets formidling er baseret på museets forskning og museets vidensbank i form af samlinger og arkiver samt fund og fortidsminder, bygninger og kulturmiljøer i landskabet på Lolland-Falster.

Museets formidling skal være brugerinddragende⁶ og præsentere kulturarven som en ressource i det omgivende samfund og dermed bidrage til forståelsen af *forandring, variation og kontinuitet i menneskers livsvilkår fra istiden og frem til i dag på Lolland-Falster*.

Museum Lolland-Falsters beliggenhed på Sydhavsøerne giver en umiddelbar adgang til formidlingssamarbejder på tværs af Femern Bælt og i Østersøområdet generelt.

Museum Lolland-Falster har gennem mere end 100 år formidlet kulturhistorien på Lolland-Falster fra istid til nutid gennem udstillinger, rundvisninger og publikationer.

Med baggrund i Museum Lolland-Falsters samlingers og arkivers kvalitet samt tidsspænd har museet mulighed for at formidle såvel brugerdifferentieret som på tværs af brugergrupper, og museet har mulighed for at iværksætte og udføre såvel mindre afgrænsede som større langsigtede formidlingsprojekter.

Museum Lolland-Falsters forskningsformidling anvendes som argumentationsplatform. Den historiske dybde og karakteriseringen af lokale identitetstræk er vigtig for egnens selvforståelse.

Museets formidlingsmedarbejdere har en årelang erfaring med børnekulturarbejde, både i form af egne projekter og samarbejdsprojekter med andre kulturaktører. Siden 2011 har Museum Lolland-Falster deltaget som en aktiv partner i Lolland og Guldborgsund Kommuner børnekulturarbejde <http://www.kulturtjenesten.dk>, ligesom museet har et tæt samarbejde med de to kulturforvaltninger i øvrigt.

I forbindelse med kommunernes byfornyelsesprojekter samarbejder museet med kommunernes tekniske forvaltninger om kulturarvens rolle i område- og byfornyelserne.

Museet samarbejder med alle typer undervisningsinstitutioner på Lolland-Falster og indgår i samarbejder med kommunernes øvrige kultur- og turistaktører. Museet driver den lokale turistinformation i Nykøbing Falster.

Museum Lolland-Falster er initiativtager til netværkssamarbejder mellem Lolland-Falsters større og mindre ikke statsanerkendte kulturhistoriske institutioner.

Vision

Museum Lolland-Falster har en ambition om at være førende for formidlingen af Lolland-Falsters kulturhistorie og at bidrage til formidlingen af Østersøområdet kulturhistorie nationalt og internationalt.

Gennem aktiviteter og samarbejde med eksterne lokale partnere skal Museum Lolland-Falster brandes, så det senest i 2014 af lokalbefolkningen og tilskudsydere opleves som hele landsdelens museum og et regionalt kulturhistorisk fyrtårn.

Målsætning for Museum Lolland-Falsters formidlingsstrategi

Museum Lolland-Falsters formidling skal belyse forandring, variation og kontinuitet i menneskers livsvilkår fra istiden til i dag på Lolland-Falster.

Formidlingsstrategien skal forankre og kompetenceudvikle Museum Lolland-Falsters formidlingsmiljø.

Formidlingsstrategien skal medvirke til at udvikle og styrke den kulturhistoriske sans hos brugerne af Museum Lolland-Falster. Kulturhistorisk sans defineres som motivation for, lyst til og tæft for kulturhistorien.

Formidlingsstrategien skal udvikle museets formidlingskompetencer, herunder de narrative og retoriske kompetencer.

Formidlingsstrategien skal udvikle nye metoder og tilgange til formidlingen af kulturarven, herunder forskningsformidling.

Formidlingsstrategi

Museet har valgt at fokusere på 5 områder, som vurderes at være særligt vigtige for opfyldelsen af ovennævnte formål:

- Tværfagligt og helhedsorienteret arbejde med kulturarven på Lolland-Falster.
- Udnytte museets formidling differentieret fundraising på lokalt, regionalt, nationalt og internationalt plan.
- Formidling af kulturarven og det antikvariske arbejde med kulturarven på Lolland-Falster ikke kun inden for murene i museets permanente udstillinger og i relevante særudstillinger på Pederstrup, i Maribo og i Nykøbing, men også på internettet og uden for murene i kulturlandskabet på hele Lolland-Falster.
- Formidling af relevante forskningsresultater til den aktuelle samfundsdebat på Lolland-Falster gennem et målrettet arbejde med formidling af kulturarven som ressource i nutiden og gennem brugerinddragelse og publikumssegmentering.
- Prioritering af formidlingsressourcerne med udgangspunkt i museets aktuelle fokusområder og museets kernevirkningsstyrker og potentiale.

Implementering af formidlingsstrategi, formidlingskoordinering og planlægning

Museets ledelse koordinerer ansøgninger til forskningsråd, fonde, nordiske midler og EU-midler.

Museets formidlingsteam registrerer formidlernes publikationer, events, projekter, kompetencer, formidlingsaktiviteter og andre data, så de er tilgængelige for offentligheden.

Museets bibliotek sikrer formidlerne adgang til relevante publikationer og tidsskrifter.

Ledelsen og museets formidlingsteam udarbejder retningslinjer for deltagelse i faglige dage, konferencer, seminarer og workshops.

Ressourcer

Museets egne formidlingsmidler søges øget gennem relevant fundraising igennem puljer, netværksprogrammer og fonde.

Museet afsætter driftsmidler til fremme af langsigtede satsningsområder.

Planlagte formidlingsopgaver kan budgetteres som medfinansiering i såvel interne som større eksterne projekter.

Formidlingskompetenceudvikling

Museet vil gennem kursusedtagelse, sidemandsoplæring og netværksdeltagelse sikre en forankring og udvikling af formidlingskompetencer hos museets faste stab.

Museet vil udveksle formidlere med andre formidlingsinstitutioner i ind- og udland.

Formidlingssamarbejde og internationalisering

Museum Lolland-Falster prioriterer formidlingssamarbejdsprojekter inden for museets kerneområder.

Museum Lolland-Falster indgår partnerskabsaftaler med uddannelsesinstitutioner, universiteter, sektorforskningsinstitutioner og andre museer og forskningsinstitutioner i både ind- og udland.

Samarbejde hen over Femern Bælt og i Østersøområdet i det hele taget prioriteres generelt og ikke mindst på formidlingsområdet.

Museum Lolland-Falster udveksler gerne medarbejdere med andre formidlingsinstitutioner i ind- og udland.

Museum Lolland-Falster udarbejder konkrete partnerskabsaftaler.

Forskningsformidling

Forskningsprojekter publiceres, i det omfang det overhovedet er muligt, altid i fagfællebedømte nationale eller internationale tidsskrifter eller i form af monografier eller antologier.

Forskningsprojekterne formidles desuden i relevant omfang gennem museets andre formidlingskanaler som udstillinger, foredrag og hjemmesiden.

Museets forskningspublikationer præsenteres eller linkes altid på museets hjemmeside.

Museets forskningsprojekter bruges aktivt som afsæt for pressemeddelelser om selve projektet, resultaterne og evt. seminarer og konferencer i tilknytning til projekterne.

Digital formidling

Implementering af nye relevante teknologier som cms og share-point til formidling af nyheder. Sikring af aktuelle små korte digitale nyheder gennem fødekæden fra antikvarisk arbejdende medarbejdere til museets formidlere.

Opdateret indberetning af museumssager og kulturhistoriske data til de nationale databaser, hvorfra en stor del af museets sagsakter og undersøgelsesresultater tilgængeliggøres digitalt.

Oprettelse af en kortbaseret indgang til kulturhistoriske oplysninger på Lolland-Falster.

Etablering af kulturarvsformidlingstemadage

Museum Lolland-Falster inviterer kulturforvaltningsmedarbejdere fra Lolland og Guldborgsund Kommuner til fremover at diskutere planer og udveksle informationer på en årlig tema- og informationsdag. Dagen tænkes etableret parallelt med den årlige kulturarvsforvaltningstemadag museet afholder sammen med planforvaltningsmedarbejdere fra Lolland og Guldborgsund Kommuner.

Samarbejder med institutioner

Museum Lolland-Falster samarbejder med den lokale skoletjeneste, Kulturtjenesten, der er den lokale koordinator omkring udsendelse af undervisningsmateriale og kontakten til de lokale skoler og daginstitutioner. Kulturtjenesten udbreder Museum Lolland-Falsters undervisningsmateriale og gør opmærksom på museets forskellige formidlingstilbud.

Åbne udgravninger

I forbindelse med større udgravninger afholder Museum Lolland-Falster en eller flere åbne udgravninger, der er åbne for alle. De åbne udgravninger lægges ofte fra kl. 16 og frem, da det giver flere lokale mulighed for at deltage. Her formidler museets arkæologer direkte til de besøgende på udgravningen, hvor der fortælleres om, hvad der er fundet på lokaliteten. Museum Lolland-Falster ønsker at udvikle et færdigt koncept for alle åbne udgravninger med bl.a. relevante hand-outs til de besøgende og relevante informationer og links til museets vidensbank med mulighed for yderligere udforskning på museets hjemmeside både før og efter besøget.

Pressehåndtering

Museets presseansvarlige er overordnet ansvarlig for al pressekontakt og museets teams og projekter aftaler indbyrdes, hvem der i givet fald er tovholder og leverer materiale til museets presseansvarlige. Eksempelvis orienteres ikke mindst den lokale befolkning om åbne udgravninger via pressemateriale, nyhedsbreve fra museet samt museets hjemmeside.

Feltundersøgelser, bygherrer og myndigheder

Museum Lolland-Falster har i mange år på hele kulturarvsområdet arbejdet efter anbefalingerne fra projektet arkæologi som værdiskaber (<http://www.kulturarvsomvaerdi.dk/>), idet museet stort set altid formidler resultaterne fra undersøgelser uden for murene i nært samarbejde med bygherrer og myndigheder, f.eks. gennem brug af erindringsværksteder som proces i forbindelse med by- og områdefornyelser, gennem åbne udgravninger, gennem redaktionel tekst og faktaviden om områdets historie og forhistorie til bygherres salgsprospekter, eller gennem foredragsvirksomhed og workshops og events for personaleforeninger

Kvalitetssikring og formidlingsevaluering

Museets formidling skal kvalitetssikres gennem udarbejdelse af en årlig formidlingsrapport i dialog med museets øvrige teams og relevante brugergrupper.

I forbindelse med museets løbende arbejdsplanlægning og afrapportering evalueres de opstillede projektmål såvel i de enkelte teams som overordnet på museet.

For at kunne dokumentere og sammenligne museets formidling med andre museer indberetter Museum Lolland-Falster til Danske museer i tal⁷ og til Danmarks Statistik og deltager i den landsdækkende brugerundersøgelse⁸. Desuden monitoreres museets webbrugere⁹ siden 2003.

- 1 Aabne Samlinger er webportal for Bevaringscenter Næstved, Næstved Museum, LASA (Lokallistoriske Arkiver i tidligere Storstrøms Amt), Fuglsang Kunstmuseum, Østsjællands Museum og Sydvestsjællands Museum i Sorø.
- 2 Museumsloven 2001 <https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=12017>
- 3 Kulturministeriets udredning om museernes formidling 2006 <http://kum.dk/Documents/Publikationer/2006/Udredning%20om%20museernes%20formidling/index.htm>
- 4 Museernes webbrugere – En brugerundersøgelse af museernes hjemmesider 2010 <http://www.kulturarv.dk/publikationer/publikation/artikel/museernes-webbrugere/>
- 5 <http://www.boernekultur.dk/dk/om-boernekulturens-netvaerk/indsatsomraader>
- 6 Reach out! Inspiration til brugerinddragelse og innovation i kulturens verden. Kultuministeriet 2008 <http://kum.dk/servicemenu/publikationer/2008/reach-out/>
- 7 Danske Museer i tal <http://www.kulturarv.dk/museer/om-museerne-i-danmark/statistik/danske-museer-i-tal/>
- 8 Den Nationale Brugerundersøgelse <http://www.kulturarv.dk/museer/om-museerne-i-danmark/indsatsomraader/formidlingsplanen/brugerundersogelser/den-nationale-brugerundersogelse/>.
- 9 Besøgsstatistik for Åbne Samlinger som helhed og de enkelte deltagende institutioner med historik tilbage fra 2003 <http://www.aabne-samlinger.dk/internt/>